

Dan White: homofob of wanhopig?

Bart van Welzenis

Zonder teveel aarzeling liep de man op zijn collega af en vroeg hem of hij hem even in zijn kantoor kon spreken. De collega ging hierin mee en volgde. De man sloot de deur van het kantoor en blokkeerde deze zo effectief dat er niemand meer langs kon. Vervolgens pakte de man de revolver die eerder gebruikt was deze dag en schoot zijn collega neer. De collega viel met zijn gezicht in zijn eigen bloed. Er waren vijf kogels voor zijn dood nodig.

Wie bekend is met de in 2008 verschenen Oscarwinnende film, weet welke scène hier beschreven wordt; de moord op supervisor Harvey Milk in het gemeentehuis van de Amerikaanse stad San Francisco in 1978. Naast Milk werd eerst de burgermeester George Moscone in koele bloede door supervisor Dan White doodgeschoten. De gebeurtenis staat als symbool voor het begin van acceptatie van homoseksuelen op openbare posities en het eind van het systeem van het district *super-*

Supervisor White

visors elections-systeem wat de stad San Francisco tot 1980 had.

Wat houdt dit systeem dan in? Eigenlijk is het systeem heel simpel. Het betreft een districtenstelsel waarbij San Francisco is opgedeeld in elf districten. Elk district levert zijn eigen *supervisor*, gemeenteraadslid, voor de San

Franciscaanse gemeenteraad, de *Board of Supervisors*. In elk district wordt een campagne gevoerd om één kandidaat daadwerkelijk in de *Board* te krijgen zoals gebruikelijk bij het districtenstelsel.

In 1978 werden zowel White als Milk gekozen voor de *Board of Supervisors*, beiden voor de Democraten. White werd gekozen in het nieuw gecreëerde achtste district, Milk voor het vijfde district. Dit is opvallend, want Milk had juist in de wijk The Castro in het achtste district veel aanhang verworven als vertegenwoordiger van de homoseksuelen, die zich juist in deze excentrieke wijk van San Francisco huisvesten. White was een oud legerdienaar die tot 1972 de Vietnamoorlog had gediend en stond erom bekend homofob te zijn. Zijn district beschreef hij dan ook

als een wijk voor de middenklasse die in de greep werd gehouden door de almaar groeiende homoseksuele gemeenschap in San Francisco. Toen White eenmaal *supervisor* was, verklaarde hij dan ook dat hij het zag als een plicht om de mensen te beschermen van huis, familie en religie tegen de homoseksuelen, softdrugsgebruikers en de cynische mensen.

De blijvende concurrentie tussen Milk en White leefde voort, desondanks was het toch vooral White die vooral toenadering zocht tot Milk. White nodigde Milk zelfs uit bij de doop van zijn pasgeboren kind. Milk was één van de drie *supervisors* die was uitgenodigd. White voelde zich dan ook bedrogen als Milk achter zijn rug om zelfs bezig

“I’ve got to do something first”

was met een plan om hem buitenspel te zetten binnen de *Board*.

Voor Milk samen met Moscone besloot White buitenspel te zetten, had White al vrijwillig zijn zetel in de *Board* opgegeven. White besloot ander werk te zoeken, maar kwam echter al snel op zijn besluit terug en vroeg zijn zetel terug. Milk was hier tegen, maar Moscone vertelde White dat hij zijn zetel terug zou krijgen als hij kon aantonen dat hij nog genoeg ondersteuning had in zijn eigen district. Moscone was zich er van bewust dat dit een moeilijke opgave voor White zou gaan worden, aangezien White geïnteresseerder was in het politiekorps en de makelaardij dan in zijn eigen districtkiezers. Doorgaans kreeg de buitenwereld hier weinig van mee, het verhaal speelde zich vooral af

achter gesloten deuren. *Supervisor* en voorzitter van de Board, Dianne Feinstein was de enige die White in het publiek steunde.

Uiteindelijk kreeg White zijn functie als *supervisor* niet terug, terwijl hij wel een groep supporters had weten te vinden. Burgemeester Moscone had besloten dat White niet terug mocht komen in de Board. Op 27 november 1978 ging White zelf verhaal halen bij de burgemeester. White schoot eerst de burgemeester neer en kwam daarna Feinstein tegen. Zij wilde hem spreken, maar White zei: "I've got to do something first". Hij zocht Milk op. De rest van het verhaal is geschiedenis.

Gezien de homofobie van White werd er al snel gesproken over een moord vanwege Milk's geaardheid. Dan White kreeg slechts zeven jaar gevangenisstraf, omdat een psychiater hem in een depressie

Supervisor Milk en burgemeester Moscone

plein voor het stadhuis werd een demonstratie gehouden tegen zowel White, als de nieuwe burgemeester Feinstein. De San Franciscaanse politie heeft vervolgens ook huisgehouden in één van de bekendste homobars; The Castro. Toen Feinstein de gebeurtenissen te horen kreeg, was zij dan

Zijn huis werd in de brand gestoken en de gemeente vreesde voor meerdere moordaanslagen op White. Uiteindelijk pleegde White op 21 oktober 1985 zelfmoord. Burgemeester Feinstein verwoordde de gebeurtenis als: "This latest tragedy should close a very sad chapter in this city's history."

Door de lage straf die White had gekregen braken de zogenaemde White Riots uit

verklaarde toen hij zijn acties ondernam. Vlak voor de opnames van de film *Milk* zei White's voormalige campagneleider Ray Sloan dat het motief van White meer uit het verraad van Milk voortkwam dan vanuit White's homofobie. Gedurende het strafproces van White raakte de stad San Francisco verhit. Er braken enkele opstanden uit. De stad was verdeeld, het overgrote deel betoog zijn steun aan Milk, de man die openlijk homoseksueel was op een openbare functie. Door de lage straf die White had gekregen braken op 21 mei 1979 de zogenaemde *White Riots* uit, rellen die vooral tussen de homoseksuele gemeenschap en de politiediensten werden uitgevochten. In deze nacht is er de stad San Francisco veel schade aangedaan. Op het

ook verbaasd en geschokt. Over de straf van White zei Feinstein: "Dan White has gotten away with murder. It's as simple as that."

De nieuw benoemde *supervisor* die Milk's zetel had overgenomen, Harry Britt vertelde dat niemand de schuld kon krijgen van de rellen. Overal in het land ontstonden protesten voor meer homorechten, wat gezien werd als een geweldloze manier om Milk's leven te overzien. Dianne Feinstein op haar beurt schafte het systeem van *The Board of Supervisors* in 1980 af, uit angst dat zo iets dergelijks zich opnieuw zou kunnen voortdoen tussen rivaliserende *supervisors*.

In 1984 kwam White weer vrij, tot woede van het overgrote deel van de bevolking van San Francisco.

Toch zou het nog ruim tien jaar duren voor de stad San Francisco überhaupt weer zou gaan denken aan het systeem van *supervisors*. Na een geslaagde test in 1996 is weer besloten dat het systeem van *supervisors* in haar oude glorie hersteld zou worden. Een glorie waar een lelijke stempel op gedrukt staat. ■

Bronnen:

Shilts, Randy (1982) *The life and times of Harvey Milk; The mayor of Castro Street*. New York: Atlantic Books.

San Francisco Board of Supervisors. <http://www.sfbos.org>. bezocht op 26 januari 2010.

Wallace Turner, "Suspect sought job," *New York Times*, 28 november 1978.

John Geluardi, "Dan White's motive more about betrayal than homophobia," *San Francisco Weekly*, 29 januari 2008.